

För kännedom:
Kommunfullmäktige
Partiernas gruppledare,
Kommunstyrelsen,
Kommunchefen,
Socialförvaltningen

Socialnämnden

Övergripande granskning av socialnämnden

Vi har genomfört övergripande granskning av socialnämnden för år 2014 och i arbetet biträtts av KPMG. I samband med granskningen har revisorerna träffat nämnden för att övergripande diskutera nämndens arbete med styrning, uppföljning och kontroll.

Iakttagelser och intryck från mötet samt våra kommentarer återfinns i bilagd granskningsrapport som vi har antagit som vår egen. Rapporten överlämnas härmed för kännedom.

För Luleå kommuns revisorer

Lars Lassinantti
Ordförande

Gunnel Sundkvist
Nämndsansvarig revisor

Luleå kommun

Årlig övergripande granskning 2014
Socialnämnden

Offentlig sektor
KPMG AB
13 mars 2015
Antal sidor: 5

1. Inledning

Revisorerna granskar årligen all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. Revisionens uppgift enligt kommunallagen är att ge underlag till fullmäktiges prövning om:

- Verksamheten sköts ändamålsenligt
- Verksamheten ur ekonomisk synvinkel sköts tillfredsställande
- Räkenskaperna är rättvisande
- Den interna kontrollen är tillräcklig

I den årliga granskningen ingår att följa verksamheten löpande under året genom att ta del av grundläggande dokument och det löpande flödet av ärenden och beslut. Delårsrapport och årsredovisning granskas för att bedöma hur resultaten förhåller sig till fullmäktiges mål för den ekonomiska hushållningen.

Revisorerna genomför också nämndsbesök för att övergripande diskutera nämndens arbete med styrning, uppföljning och kontroll. De förtroendevalda revisorerna och KPMG har träffat socialnämnden 2014-10-07 för att diskutera nämndens arbete med utgångspunkt från ett antal frågeställningar som har skickats ut i förväg.

I denna rapport sammanfattas väsentliga iakttagelser och intryck från mötet samt våra kommentarer. Granskning av delårsrapport och årsredovisning och fördjupade granskningar redovisas i särskilda rapporter.

2. Frågor som diskuterades vid mötet

Vid mötet med socialnämnden diskuterades ett antal frågeställningar med koppling till nämndernas ansvar enligt kommunallagen. Frågorna syftar till att på en övergripande nivå ge revisorerna underlag för att bedöma om nämnden har en tillräcklig styrning, ledning och uppföljning samt en god intern kontroll.

1. Beskriv nämndens verksamhetsmässiga nuläge och hur utvecklingen ser ut framåt.

Det pågår en omställning mellan olika boendeformer vilket inneburit en del besvärligheter. De olika boendeformerna som skapas hänger ihop med socialnämndens äldrestrategi och kommunens bostadsförsörjningsplan för äldre. Exempelvis har Rödkallens äldreboende gjorts om till ett trygghetsboende (70+).

Luleå har ca 80 platser fler i särskilt boende än jämförbara kommuner.

När det gäller trygghetsboenden är man inte i fas då efterfrågan är större än tillgången på lägenheter. Ca 700 personer anmälde intresse för de 42 lägenheterna i Rödkallens trygghetsboende.

Ledamöterna anser att det är viktigt att hitta en mångfald i boendeformerna då alla är så olika och har olika behov.

Ledamöterna uppger att man begärde utökad ram 2014 med 100 mkr för att kunna utöka Bergvikens äldreboende till ett äldrecentrum.

För att minska på kostnaderna för medicinskt färdigbehandlade patienter har man skapat s k "Hemtagarteam" bestående av undersköterska, sjuksköterska, sjukgymnast, arbetsterapeut och biståndshandläggare. Hemtagarteamet riktar sig till de som är på väg hem från sjukhus eller korttidsboende. Syftet med teamen är att stödja personerna att kunna bo kvar i din bostad. Hemtagarteamet finns på plats direkt vid hemkomsten och hjälper till med träning, hjälpmedel, medicin och omvårdnad under den första veckan.

Ledamöterna anser att det länge varit fokus på äldreomsorgen vilket inneburit att det nu satsas mer på hemtjänsten och äldres behov och att fokus nu bör ligga på utveckling av verksamheten för barn och unga. Nämnden kommer nu att ta fram en strategi för barn och unga på samma sätt som man gjort för äldre. Strategin för barn och unga ska vara densamma som för äldre, d v s att de ska få vara kvar på hemmaplan. Barn- och unga-strategin är ett samarbete med barn- och utbildningsnämnden. Socialnämnden har gemensamma arbetsutskott och nämnder med barn- och utbildningsnämnden.

Inom verksamheten för barn och unga håller man på att övergå från en sluten till en öppen och inbjudande verksamhet. Om man identifierar sviktande föräldrar kan man sätta in stödresurser i hemmet. Nämnden försöker även få till fler placeringar inom kommunen och i närområdet. För att nå dit samarbetar man med grannkommunerna. Det är svårt att kunna förutspå hur många placeringar det blir under ett år.

Ledamöterna anser att styrkortsarbetet har gått framåt och att man kommit långt i den politiska processen kring styrkortet. Styrkortet utformas nu av politiken i en demokratisk process. Nämnden har haft halvdagar då man processat måldiskussioner inom perspektiven i olika grupper och sedan återkopplat diskussionerna till nämnden. Nämnden är nogga med att målen ska vara mätbara och/eller att det finns indikatorer som visar på måloffyllelse.

Ledamöterna tycker inte att det har varit svårt att få ihop helheten när man jobbat med Vision och program. De politiska visionerna återspeglas i de olika strategierna. Socialnämnden arbetar berörs mer av vissa program vilket också innebär att man arbetar mer aktivt med dessa.

Den övergripande strategin för Barn och unga är att barnen ska klara skolan. Sex förvaltningar kommer att bli inblandade i det arbetet.

En strategi avseende våld i nära relationer håller på att utarbetas.

Från och med verksamhetsplan 2015 kommer nämnden att ha ett fyraårsperspektiv som omfattar mandatperioden.

Dagordningen på nämndens sammanträden följer perspektiven i styrkortet. Inga ärenden sätts upp på nämndens dagordning utan att ha kopplats till något perspektiv.

Socialförvaltningen kan hjälpa personer utan egen bostad vidare till en egen bostad med hjälp av övergångskontrakt. Övergångskontraktet innebär att socialförvaltningen hyr ut bostaden i andra hand och om det går bra kan personen till sist ta över kontraktet. Vid mötet framkom att personer kan ha övergångskontrakt i upp till 10 år trots att de sköter sig. Ledamöterna menar att

verksamheten med övergångskontrakt behöver formaliseras på ett bättre sätt och ser också att Lulebo skulle ta ett större ansvar för att detta.

Inom hemtjänsten har man övergått från tidssatta insatser till klumptid som kan användas utifrån de behov som framgår av genomförandeplanen. Denna modell har testats på ett par områden och har fallit väl ut. Det ställer större krav på personalen. Måste även följa upp vad det innebär i kostnader.

Föräldrasupporten är en nystartad öppen verksamhet som erbjuder stöd till föräldrar med barn med häftigt humör i åldrarna 6-13 år. På föräldrasupporten kan föräldrarna få stöd med att hantera olika situationer och att bemöta sitt barn. Verksamheten är kostnadsfri och det sker ingen registrering. Verksamheten har redan många besökare.

Idag finns tre anhörigstödare med olika inriktningar. Biståndshandläggarna informerar att det finns möjlighet till anhörigstöd. Anhörigstödarna har även försökt bjuda in anhöriga till olika träffar där de informerat om vilket stöd man kan få som anhörig.

2. Beskriv nämndens ekonomiska nuläge och hur utvecklingen ser ut framåt.

Nämnden räknar med att ha budget i balans vid årsskiftet.

Hemtjänsten har minskat med 20 % vilket motsvarar tid som personalen inte är hos kund. Ingen personal har blivit övertalig i samband med minskningen. Hemtjänstpersonal har fått jobb på särskilt boende.

Internbudget 2014 fastställdes av nämnden i september 2013. Ledamöterna menar att resurser måste omfördelas internt för att kunna utveckla verksamheten, istället för att bara utöka budget för alla verksamheter, Beslut om omfördelning i internbudget 2014 har tagits i socialnämnden 2014-01-24, § 6;

Ledamöterna menar att flera av nämndens satsningar kan ses som sociala investeringar. Därför kanske det skulle behöva göras mer socioekonomiska analyser och bokslut för att följa upp resultatet av satsningarna.

3. Finns inom nämndens förvaltning tillräcklig kompetens för de uppgifter som ska utföras?

Socialförvaltningen har tagit fram en personalstrategi som omfattar åren 2014-2016. I strategin beskrivs de utmaningar och möjligheter som finns att hantera avseende bl a ledarskap, arbetsmiljö, jämställdhet, kompetens för att klara av den framtida personalförsörjningen. Strategin innehåller även en handlingsplan med tidsbestämda åtgärder inom olika målområden. Handlingsplanen anger även var ansvaret för genomförandet av åtgärderna ligger.

Socialnämnden har samarbete med Umeå Universitet för att säkerställa akademisk kompetens och koppling till forskningen.

Det behövs även fler undersköterskor till verksamheten. Man har därför försökt se vilka faktorer som skulle göra undersköterskeyrket mer attraktivt.

Socialförvaltningen har ett samarbete med Bodens kommun och Winternet där man går igenom vilka fysiska krav som ställs för att jobba inom äldreomsorgen.

Ledamöterna uppger att det varit svårt att rekrytera sjuksköterskor. Sommaren var särskilt problematisk. Arbetet måste göras attraktivt.

Bland socionomerna finns en viss rörlighet och där finns rekryteringsbehov.

Det har anställts en kommunikatör på förvaltningen.

Den nya chefen för individ- och familjeomsorgen kommer att få i uppdrag att rekrytera en öppenvårdschef.

Har haft en informationskampanj för att rekrytera familjehem.

4. Hur arbetar nämnden med den interna kontrollen inom verksamhetsområdet utifrån risk och väsentlighet?

Internkontroll ingår som en del i socialnämndens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.

I september 2013 antog socialnämnden en lokal arbetsordning för intern kontroll.

Nämnden har i dec 2013 fastställt internkontrollplan för 2014 omfattande följande områden:

- Avstämning av andelen besvarade inkomna frågor ska vara minst 70 %.
- Avstämning av andel genomförandeplaner i biståndsbeslutad verksamhet.
- Antal upprättade SIP (Samordnad Individuell Plan).
- Alla verksamheter har en plan för egenkontroll.
- Avstämning av andel rambeslut inom hemtjänst och mobila stödteam.
- Antal återaktualiserade inom 12 månader efter avslutad utredning eller insats.
- Förhandsbedömning (beslut om att inleda eller inte inleda utredning) ska utföras inom 14 dagar.
- Kontroll av att antalet delade turer halveras på varje arbetsställe
- Uppföljning av att varje enhet har rutiner för att säkerställa den dagliga bemanningen
- Månadsvis uppföljning per ansvar, avvikelser mot budget får ej överstiga 0,5 %.

Vissa områden i internkontrollplanen följer nämnden upp vid varje sammanträde. I övrigt följs kontrollområdena upp i samband med delårsrapporterna samt i verksamhetsberättelsen.

5. Övrigt som kan vara av intresse för nämnden att delge revisionen.

Vid mötet diskuterades också följande områden:

- Sjukfrånvaron är hög bland socialförvaltningens arbetsledare.
- Socialförvaltningen får en egen Kundtjänst efter årsskiftet.

- I samarbete med Bodens kommun och Winternet har man kartlagt vilka fysiska krav som ställs för att jobba i äldreomsorgen.
- Till sammanträdet i november eller december har nämnden begärt en sammanfattning av vad som blivit gjort under mandatperioden utifrån vad man tänkte.

2.1 Uppföljande frågor från 2013

6. Vid 2013 års övergripande granskning framkom önskemål om att beslutsunderlagen bör förbättras och att nämnden vid större beslut bör få beslutsalternativ. Har det skett någon förbättring?

Ledamöterna anser att beslutsunderlagen har blivit mycket bättre och informativa sedan förra året. Beslutsunderlagen innehåller nu konsekvensanalyser oftare än tidigare. Däremot ser man inte behov av att ha alternativa beslutsförslag i beslutsunderlagen.

7. Upplägget av nämndsmötena har förändrats. Ordföranden och verksamhetschef har rapporteringspunkter vid alla nämndsmöten. Har det inneburit att informationen om den pågående verksamheten och uppföljningen av fattade beslut blivit bättre?

Nämnden får löpande återkoppling från ordförande och socialchef på sammanträdena kring sådant som är aktuellt.

KPMG, dag som ovan

Ingegerd Mannfeldt
Certifierad kommunal revisor
Kundansvarig